

Wyrok z dnia 20 czerwca 2001 r.

I PKN 505/00

Szkoła nie miała obowiązku zaproponowania nauczycielowi ograniczenia zatrudnienia na podstawie art. 20 ust. 1 zdanie ostatnie w związku z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm. - w brzmieniu obowiązującym w 1999 r.), w sytuacji, gdy "w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć", nauczyciel nie wyraził zgody na propozycję zatrudnienia w połowie wymiaru czasu pracy w świetlicy oraz na prowadzenie dodatkowo zajęć z gimnastyki korekcyjnej (mimo, że posiadał w tym zakresie kwalifikacje).

Przewodniczący SSN Katarzyna Gonera, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2001 r. sprawy z powództwa Ireny K. przeciwko Szkole Podstawowej w M. o uznanie za bezskuteczne przeniesienia w stan nieczynny, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 23 lutego 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Skarżysku-Kamiennej wyrokiem z dnia 29 czerwca 1999 r. [...] oddalił powództwo Ireny K. przeciwko Szkole Podstawowej w M. o uznanie za bezskuteczne przeniesienia jej w stan nieczynny. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Rejonowy stwierdził, że powódka była zatrudniona u strony pozwanej w charakterze nauczyciela od 1980 r. Jednakże plan organizacyjny Szkoły Podstawowej w M. na rok szkolny 1999/2000, który zatwierdzony został przez Zarząd Gminy w

B. przewidywał konieczność zmniejszenia zatrudnienia u strony pozwanej o siedmiu nauczycieli oraz jednego nauczyciela w klasie wychowania przedszkolnego, co sprawiło, że nie było również możliwe dalsze zatrudnienie powódki w pełnym wymiarze godzin. W tej sytuacji, gdy powódka zwróciła się do strony pozwanej w dniu 17 maja 1999 r. o zatrudnienie jej od dnia 1 września 1999 r. zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami, strona pozwana - wobec braku możliwości zatrudnienia powódki zgodnie z jej żądaniem - zaproponowała jej zatrudnienie na ½ etatu nauczyciela w świetlicy oraz 8 godzin zajęć z gimnastyki korekcyjnej. Ponieważ powódka odmówiła przyjęcia wskazanych warunków, strona pozwana przeniosła powódkę w stan nieczynny, co było zgodne z art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm., w brzmieniu obowiązującym w 1999 r.), biorąc pod uwagę zmiany organizacyjne przeprowadzane przez stronę pozwaną. W apelacji od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie art. 20 Karty Nauczyciela oraz sprzeczność ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. Ponadto podniosła ona, że: „powinna być zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w wyuczonej specjalności, legitymuje się bowiem wyższym wykształceniem w zakresie nauczania początkowego oraz tytułem magistra.”

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach wyrokiem z dnia 23 lutego 2000 r. [...] oddalił apelację powódki od powyższego wyroku Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie jest bezsporne, iż z powodu zmniejszenia się ilości uczniów w Szkole Podstawowej w M. zmienił się także plan nauczania, w którym zmniejszeniu uległa ilość godzin nauczania początkowego (czego powódka nie kwestionuje), a w konsekwencji nie było możliwe w tych warunkach dalsze zatrudnienie przez stronę pozwaną wszystkich nauczycieli w danej specjalności także w roku szkolnym 1999/2000. Równocześnie jest także poza sporem, że powódka w okresie kilku ostatnich lat - za jej zgodą - była zatrudniona na ½ etatu w świetlicy (art. 18 ust. 1 Karty Nauczyciela), przy czym „dopełnienie etatu następowało bądź w wyniku zastępstwa nieobecnego nauczyciela, bądź przydziałem godzin z plastyki”. Natomiast fakt uzyskania przez nią w 1999 r. dyplomu magistra wychowania początkowego nie mógł tej sytuacji zmienić, tym bardziej jeśli zważyć, że liczba oddziałów nauczania początkowego u strony pozwanej uległa zmniejszeniu począwszy właśnie od roku szkolnego 1999/2000. W tej sytuacji, niewyrażenie przez powódkę zgody na

propozycję strony pozwanej dalszego zatrudnienia na ½ etatu w świetlicy w roku szkolnym 1999/2000 oraz odmowa prowadzenia proponowanych jej przez stronę pozwaną zajęć z zakresu gimnastyki korekcyjnej, pomimo że strona pozwana dysponowała podaniem powódki z dnia 9 kwietnia 1999 r., w którym informowała ona o „ukończeniu kursu kwalifikacyjnego z zakresu gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej”, upoważniało stronę pozwaną do przeniesienia powódki w stan nieczynny, wobec zaistnienia przesłanek, o których mowa jest w art. 20 Karty Nauczyciela.

W kasacji od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach powódka zarzuciła błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 20 ust. 1 i ust. 7 Karty Nauczyciela wobec przyjęcia, że „powódka została w sposób zasadny przeniesiona w stan nieczynny” oraz art. 18 ust. 1 Karty Nauczyciela wobec przyjęcia, „że nie nastąpiła zmiana stanowiska pracy”. W uzasadnieniu zarzutów kasacji podniesiono w szczególności, że: „Powódka, będąc nauczycielem w pozwanej szkole z najdłuższym stażem pedagogicznym (20 lat) i najwyższymi kwalifikacjami (wykształcenie wyższe magisterskie), została przeniesiona w stan nieczynny ponieważ właśnie dla niej nie było przydziału godzin lekcyjnych pozwalających na zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy w roku szkolnym 1999/2000”. W uzasadnieniu kasacji sformułowany został przy tym zarzut, że powódka „miała pełne kwalifikacje do nauczania początkowego klasy 0 - III, ale pracodawca już w 1995 roku zmusił powódkę do wyrażenia zgody na przejście do pracy na świetlicę (...)”. Ponadto w kasacji zarzucono, że: po pierwsze - „Sąd Okręgowy nie zbadał dokładnie, czy ograniczenie pełnego wymiaru zajęć nauczyciela mianowanego było dopuszczalne mając na względzie art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela”; po drugie - powódka została przeniesiona w stan nieczynny pomimo, że strona pozwana „wiedziała iż od nowego roku szkolnego będą wolne godziny pracy techniki i plastyki w wymiarze ½ etatu, co łącznie z godzinami pracy w świetlicy tworzyło cały etat, a powódka posiadała w tym zakresie kwalifikacje”; po trzecie - „Sąd Okręgowy nie wyjaśnił merytorycznie, jakimi kryteriami kierowała się Dyrektorka Szkoły przy zatrudnianiu i zwalnianiu nauczycieli i czy wybór powódki do zwolnienia był słuszny pod kątem jej stażu pracy, przygotowania zawodowego i kwalifikacji (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest zasadna. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach zażalenia kasacją oraz jej podstaw i jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (art. 393¹¹ KPC).

W kasacji nie zostały wskazane żadne przepisy postępowania, których uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC). Dlatego przedmiotem postępowania kasacyjnego nie mogą być sformułowane w uzasadnieniu kasacji zarzuty, dotyczące ustaleń faktycznych oraz dokonanej przez Sąd Okręgowy w Kielcach oceny zebranego w toku postępowania w niniejszej sprawie materiału dowodowego.

W kasacji podniesiony został wyłącznie zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 20 ust. 1 i ust. 7 w związku z art. 18 ust. 1 art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela. Art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela (w brzmieniu obowiązującym w 1999 r.) stanowił w szczególności także, iż „w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, dyrektor szkoły przenosi w stan nieczynny”. Sytuacja taka miała miejsce w rozpoznawanej sprawie. W świetle zebranego w toku postępowania sądowego materiału dowodowego jest bezsporne, że wobec zmniejszenia się liczby uczniów i w konsekwencji wobec zmiany planu nauczania, przewidującej zmniejszenie liczby godzin w zakresie nauczania początkowego, strona pozwana nie mogła zapewnić powódce, zatrudnionej dotychczas za jej zgodą (stosownie do art. 18 ust. 1 Karty Nauczyciela) na ½ etatu w świetlicy i uzupełniającej brakujące godziny zajęć w drodze zastępstwa nieobecnego nauczyciela lub zajęciami z plastyki, zatrudnienia w roku szkolnym 1999/2000 - zgodnie z jej życzeniem - w charakterze nauczyciela w zakresie nauczania początkowego, pomimo że w 1999 r. uzyskała ona dyplom magistra wychowania początkowego. W tej sytuacji, ponieważ powódka nie wyraziła zgody na dalsze zatrudnienie na ½ etatu w świetlicy w roku szkolnym 1999/2000, ani też nie przyjęła propozycji prowadzenia dodatkowo 8 godzin zajęć z gimnastyki korekcyjnej - pomimo, że wcześniej (w kwietniu 1999 r.) powódka poinformowała stronę pozwaną o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego z zakresu gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej - strona pozwana (zgodnie z dyspozycją art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela) podjęła decyzję o przeniesieniu powódki w stan nieczynny. W zaistniałych okolicznościach nie było bowiem podstaw do zaproponowania powódce ograniczenia zatrudnienia (art. 20 ust. 1 - zdanie ostatnie w związku z art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela). Z tych

samych przyczyn bezzasadny jest również, podniesiony w kasacji zarzut naruszenia art. 20 ust. 7 Karty Nauczyciela, wobec przydzielenia przez stronę pozwaną na rok szkolny 1999/2000 zajęć w wymiarze ½ etatu w zakresie techniki i plastyki innemu nauczycielowi, a nie zaproponowanie ich powódce jako zajęć uzupełniających obok pracy w świetlicy, skoro już wcześniej - pomimo wysiłków strony pozwanej - powódka nie wyraziła zgody na pracę w świetlicy i żądała przyznania jej zajęć w zakresie nauczania początkowego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====